

*Analys av
allsvenska klubbarnas
ekonomi 2016*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Sammanfattning	3
Inledning	4
Klubbarnas resultat	4
Klubbarnas intäkter	7
Klubbarnas kostnader	12
Klubbarnas spelartransfers och spelarvärden i balansräkningen	16
Klubbarnas egna kapital och soliditet	18
Elitlicensens regler i korthet	19
Klubbarnas egna kapital och redovisade resultat	21
Klubbarnas konsolideringsgrad	22
Klubbarnas balanslikviditet och likvida medel	23
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2016	24
Bolagiseringstrender	25
Översiktlig internationell jämförelse avseende år 2015	26

Analys av de allsvenska klubbarnas ekonomi 2016

Sammanfattning

• Totala intäkter samtliga klubbar	1.599,5 mkr (2015: 1.731,9 mkr)
• Resultat sammantaget allsvenska klubbarna	+ 81,9 mkr (2015: +238,0 mkr)
• Varav spelaromsättningsnetto	+ 186,0 mkr (2015: +155,6 mkr)
• Varav Champions Leaguespel	+ 0,0 mkr (2015: +198,0 mkr)
• Eget kapital	+ 781,6 mkr (2015: +728,0 mkr)
• Soliditet	33 % (2015: 30 %)
• Positivt eget kapital i alla klubbar.	
• Balansomslutning	2.379,3 mkr (2015: 2.388,7 mkr)
• Balanslikviditet	1,9 (2015: 1,7)
• Personalkostnadernas andel av kostnader	50 % (2015: 50 %)

Fjorton klubbar redovisade överskott och två klubbar redovisade underskott år 2016. Djurgårdens Elitfotboll AB redovisade det största överskottet år 2016 med + 35,8 mkr. Största underskottet redovisade BK Häcken med ett underskott uppgående till – 7,7 mkr. BK Häckens redovisade underskott år 2016 ska ses i ljuset av att föreningen därefter har 59 mkr i eget kapital, en soliditet uppgående till 71 % samt en balanslikviditet uppgående till 2,9.

Malmö FF har givetvis efter två års deltaganden, under de tre senaste åren, i UEFA Champions League en ekonomisk särställning med 457 mkr i eget kapital och 239 mkr i likvida medel.

Spridningen i intäkter mellan klubbarna är stor, från Falkenbergs FF:s 32,3 mkr till Malmö FF:s 249,0 mkr. Den skiktning som under tidigare år har noterats förefaller att bestå såtillvida att sju klubbar (inklusive BK Häcken och dess Gothia Cup) redovisade intäkter över 100 mkr, och tre klubbar redovisade totala intäkter under 50 mkr.

Svenska klubbar har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet, vilket skapar förutsättning för fortsatta positiva spelaromsättningsnetton. Helst skulle man väl förstås vilja att spelarna var kvar lite längre i de svenska klubbarna så att dessa såväl blev starkare sportsligt som i förlängningen kunde få högre ekonomisk ersättning när de lämnar klubbarna.

De allsvenska arenorna håller idag i allmänhet en mycket god klass, men utnyttjandegraden av publikkapaciteten ligger ändå bara kring 60 %. Ett fortsatt arbete med rekrytering av såväl fler nya besökare som att besökare frekventare kommer till arenorna, genom t ex att säkerställa att alla publikkategorier trivs på och runt arenorna, borde vara ett strategiskt första steg för att stärka förutsättningarna för en fortsatt positiv intäktsutvecklingen inom alla intäktsområden.

Utifrån en översiktlig internationell jämförelse, baserad på uppgifter från UEFA avseende år 2015, kan konstateras att den 21:a plats som de svenska klubbarna har på UEFA-rankingen år 2017/2018 är ungefär vad man kan förvänta sig utifrån intäkterna.

Svenska klubbar har i övrigt en jämförelsevis god ekonomi. Personalkostnadernas förhållande till intäkterna är lägre än jämförbara länder samt förhållandet mellan tillgångar skulder högre än t ex Belgien, Österrike och Schweiz. De svenska klubbarnas ledningar har i allmän ett bra ekonomikunnande och bra förståelse för samspelet mellan ekonomi och verksamhetsinnehåll. Nyckelfaktorer för att förbättra intäkterna kan, förutom att öka publiken, vara öka TV-intäkterna så att de motsvarar jämförbara länders nivåer, samt att lyckas i UEFA-tävlingarna för att såväl få intäkter från det spelet som att exponera allsvenska spelare på en större internationell marknad.

Svenska Fotbollförbundet

Kjell Sahlström

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska klubbarna för år 2016. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar, som enligt deras årsredovisningar är upprättade enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens Allmänna Råd för ideella föreningar (3 klubbar), BFNAR 2012:1 (K3) när så är tillämpligt (11 klubbar), samt BFNAR 2016:10 (K2) när så är tillämpligt (2 klubbar). I alla fallen följer årsredovisningarna också Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier och Svenska Fotbollförbundets Reglemente för UEFA Klubblicens. Samtliga årsredovisningar är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Observera att Allsvenskan åren 2008 - 2016 innehöll 16 klubbar, och tidigare år i denna rapport innehöll endast 14 klubbar. Ökningen antal klubbar var således 14,3 % år 2008.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om inte annat anges.

De allsvenska klubbarnas resultat

De allsvenska klubbarna redovisade år 2016 sammantaget ett överskott uppgående till + 81,9 mkr (2015: + 238,0 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarrättighetsförsäljningar och spelaruthyrning minus såväl direkt kostnadsförda spelarrättighetsförvärv som avskrivningar balanserade spelarrättighetsförvärv och spelarinhyrning) på + 186,0 mkr (2015: + 155,6 mkr). År 2015 ingick därutöver ett netto från Champions League-deltagande cirka +198 mkr.

Resultatet exklusive spelaromsättning redovisade år 2016 ett underskott – 104,1 mkr (2015: + 82,4 mkr). Denna försämring jämfört med år 2015 på 186,5 mkr måste dock jämföras med det försämringen beroende av inget Champions League-deltagandet cirka 198 mkr. Justerat för denna post förbättrades resultatet exklusive spelaromsättning och Champions Leaguespel år 2016 med cirka 12 mkr.

Resultatets beståndsdelar 2016, mkr

	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Driftsresultat exklusive Champions Leaguespel	-88,8	- 101,0	- 137,2
Resultat Champions Leaguespel	0,0	+198,0	+160,0
Spelaromsättningsnetto	+186,0	+ 155,6	+133,9
Finansnetto	-19,5	- 17,3	+16,4
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	+77,7	+235,3	+173,1
Extraord poster, bokslutsdisp. skatt & övrigt	+4,2	+ 2,7	+ 5,5
Redovisat resultat	+81,9	+238,0	+178,6

Tabell 1

Av de 16 Allsvenska klubbarna redovisade fjorton klubbar överskott och två klubbar underskott 2016. Föregående år redovisade nio klubbar överskott och sju klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är spelaromsättningsnetto, räntenetto och

dispositioner exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarrättighetsförsäljningar och spelarrättighetsförvärv, avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv samt spelaruthyrning och spelarinhyrning, se vidare nedan.

Resultat per allsvensk klubb 2016, mkr

		Redovisat <u>resultat</u>	Drift- <u>resultat</u>	Spelarom- <u>sättning</u>	Finans- <u>netto</u>	Eo poster samt <u>bokslidisp & skatt</u>
Djurgården	1)	+35,8	-7,9	+44,1	-0,4	0,0
IFK Norrköping FK	2)	+26,3	+0,4	+30,4	-2,2	-2,3
AIK	3)	+7,0	-9,9	+6,3	-0,1	+10,7
IFK Göteborg	4)	+5,8	-16,5	+23,6	-0,8	-0,5
IF Elfsborg	5)	+5,0	-9,7	+16,4	-1,7	0,0
Falkenbergs FF	6)	+3,7	+0,5	+3,2	0,0	0,0
GIF Sundsvall	7)	+3,2	-2,9	+6,2	-0,1	0,0
Hammarby	8)	+2,6	+4,8	-1,3	-0,4	-0,5
Gefle IF FF	9)	+0,8	+0,5	+0,3	0,0	0,0
Malmö FF	10)	+1,4	-18,4	+29,0	-5,6	-3,6
Örebro	11)	+0,6	-3,1	+5,1	0,0	-1,4
Östersunds FK	12)	+0,4	-0,8	+1,8	-0,4	-0,2
Jönköpings Södra IF	13)	+0,2	+1,3	-1,0	-0,1	0,0
Kalmar FF	14)	+0,0	-6,5	+12,6	-8,4	+2,3
Helsingborgs IF	15)	-3,2	-3,4	+0,7	-0,3	-0,2
BK Häcken	16)	-7,7	-17,2	+8,6	+1,0	-0,1
* Allsvenskan totalt		+81,9	-88,8	186,0	-19,5	+4,2

Tabell 2

De redovisade resultaten avser klubbarnas totala resultat, inklusive i förekommande fall övriga sektioner, och vid fotbollsverksamhet i ägda bolag koncernens resultat. Detta innebär att resultaten, och i kommande avsnitt avseende övrig ekonomi, avser följande:

- 1) Djurgårdens Elitfotboll AB i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 2) IFK Norrköping FK i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 3) AIK FF-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive AIK Fotboll AB (ensektionsförening)
- 4) IFK Göteborg i sin helhet med koncernredovisning (flersektionsförening)
- 5) IF Elfsborg i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 6) Falkenbergs FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 7) GIF Sundsvall i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 8) Hammarby Fotboll AB i sin helhet (ensektionsförening)
- 9) Gefle IF FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 10) Malmö FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 11) ÖSK Elitfotboll AB i sin helhet (ensektionsförening)
- 12) Östersunds FK i sin helhet (ensektionsförening)
- 13) Jönköpings Södra i sin helhet (ensektionsförening)
- 14) Kalmar FF i sin helhet koncernredovisning (ensektionsförening)
- 15) Helsingborgs IF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 16) BK Häcken i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)

Det största överskottet 2016 redovisade Djurgården med +35,8 mkr.

BK Häcken redovisade det största underskottet med -7,7 mkr.

Under år 2016 kan positiva driftsresultat noteras för fem klubbar. Hammarby redovisade det bästa driftsresultatet med +4,8 mkr, följt av Jönköpings Södra IF +1,3 mkr, Falkenbergs FF och Gefle IF FF båda +0,5 mkr samt IFK Norrköping FK med + 0,4.

Samtliga övriga klubbar redovisade driftsunderskott år 2016.

I BK Häckens driftsresultat ingår Gothia Cup med + 13,0 mkr.

Malmö FF redovisade det största driftsunderskottet med -18,4 mkr, närmast följt av BK Häcken -17,2 mkr, IFK Göteborg -16,5 mkr, AIK -9,9 mkr och IF Elfsborg -9,7 mkr.

Posten extraordinärt, bokslutsdisposition och skatt avseende AIK består posten +10,7 mkr består av värde av tidigare ej utnyttjade underskottsavdrag inkomstskatt. För Malmö FF består posten av inkomstskatt inom koncernen -3,6 mkr. För Kalmar FF består denna post av upplösning +2,3 mkr av tidigare gjord avsättning för att under en tioårsperiod fasa in klubbens ekonomi till den högre kostnadsnivå som den nya arenan innebär. För IFK Norrköping FK består posten -2,3 mkr i huvudsak av värdeminskning vinstandelsbevis. För Örebro består posten av avsättning till periodiseringsfond 1,0 mkr och inkomstskatt 0,4 mkr.

Det bör noteras att AIK i år för första gången rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play.

Det bör därför också noteras att det finns intäkter och kostnader i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF som innebär ett resultat uppgående till +6,2 mkr som inte ingår i Hammarbys här redovisade resultatet, och att det på motsvarande sätt även finns intäkter och kostnader i ÖSK Elitfotboll AB:s moderföretag Örebro SK FK som innebär ett resultat +0,9 mkr som inte ingår i Örebros resultat samt intäkter och kostnader i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som innebär ett resultat +2,5 mkr som inte ingår i Djurgårdens här redovisade resultat.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital, soliditet och likviditet i klubbarna på sidan 19 och följande.

De allsvenska klubbarnas intäkter

De allsvenska klubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra kapitalintäkter samt extraordinära intäkter) var även år 2016 över den miljardvall som passerades år 2007, och därefter uppnåts varje år. År 2016 uppgick dessa intäkter till 1.586,0 mkr (2015: 1.708,1 mkr), vilket var en minskning med 122,1 mkr, eller 7 % jämfört med år 2015, där denna minskning helt (till 133,6 mkr) berodde av minskade intäkter från UEFA då inget svenskt lag deltog i Champions League år 2016.

De allsvenska klubbarnas sammantagna omsättning från driftverksamheten överskred för sjätte året i rad 1 miljard kronor exklusive spelarrättighetsförsäljningar

Allsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2007 – 2016, mkr

	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Drift	803	885	997	927	1.056	1.154	1.170	1.296	1.502	1.335
Spelarrättigh.försäljn.	208	189	190	106	192	102	74	189	206	251
* Totalt	1.011	1.074	1.187	1.033	1.248	1.256	1.244	1.485	1.708	1.586
* Genomsnitt/förening	72,2	67,1	74,2	64,6	78,0	78,5	77,8	92,8	106,8	99,2
* Drift i % av totalt	79 %	82 %	84 %	90 %	85 %	92 %	94 %	87 %	88 %	84 %
* Tillväxttakt totalt %	9 %	6 %	11 %	-13 %	21 %	0,6 %	-1,0%	19 %	+15 %	-7 %
* Tillväxttakt just för samma antal klubbar	9 %	-7 %	11 %	-13 %	21 %	0,6 %	-1,0%	19 %	+15 %	7 %

Tabell 3

Observera att antalet klubbar i Allsvenskan ökade år 2008 med 14,3 %, eller två klubbar till 16 klubbar. Därför har tillväxttakten ovan även beräknats justerats m h t antal klubbar mellan år 2017 och 2018.

Driftsintäkterna exklusive UEFA-intäkter har år 2016 minskat med 34 mkr, eller närmare 3 %.

Noteras bör angående år 2009 att den ökningen av driftsintäkterna med 112 mkr år 2009 jämfört med år 2008 till cirka 56 mkr berodde på att BK Häcken, som arrangerar Gothia Cup, åter var i allsvenskan år 2009.

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive spelarrättighetsförsäljningar) har för åren från och med år 2006 uppgått till 79-94 % av de totala intäkterna, och uppgår år 2016 till 84 %.

Spelarrättighetsförsäljningarnas andel av intäkterna har ökat från 12 % år 2015 till 16 % år 2016. Detta innebär att beroendet av intäkterna från spelarrättighetsförsäljning, och därmed riskerna ifall dessa intäkter uteblir, har ökat något jämfört med föregående år.

Genom att den svenska elitlicensen har krav på det egna kapitalets storlek och de klubbar som haft möjlighet därutöver byggt upp ett eget kapital kan vissa klubbar klara en eventuell nedgång. Genom att ha ett eget kapital skapas allmänt sett ett handlingsutrymme att manövrera klubbarna i osäkra tider. Det egna kapitalet ger förutsättningar för den bromssträcka som alltid är nödvändig om kostnadsneddragningar måste genomföras. Det torde för övrigt även finnas dolda spelarvärden i balansräkningarna då de samlade bokförda spelarvärdena endast uppgår till 82,1 mkr.

Vid jämförelser av intäkterna från spelarrättighetsförsäljningar bör man för övrigt även ta hänsyn till redovisat resultat ovan och det faktum att en stor del av kostnaderna i spelaromsättningen är ersättningsspelare för dem som lämnat klubben, varför man bör tänka lite i nettotermer vid analysen av spelaromsättningsintäkter. Se vidare sidan 16.

Tillväxttakten, här mätt som de totala intäkternas ökning, varierar mellan åren beroende av främst enstaka större spelarrättighetsförsäljningar till utländska storklubbar, samt Malmö FF:s deltagande i Champions League år 2014 och 2015.

Den totala tillväxten under de senaste tio åren har varit 71 % (de totala intäkterna år 2006 var 926 mkr), eller årligen i genomsnitt cirka 6 % sedan år 2006.

Om man beaktar att Allsvenskan år 2008 ökade med två klubbar till 16 klubbar, blir tillväxten i snitt per klubb årligen i genomsnitt cirka 5 % sedan år 2006.

Intäktsjämförelse mellan åren 2016 och 2015, mkr

I denna jämförelse inkluderas också ränteintäkter och andra kapitalintäkter samt bokslutsdispositioner.

	<u>2016</u>	<u>Andel</u>	<u>2015</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr mkr</u>
Publik- och övr matchintäkter	354,4	22 %	386,5	22 %	-8 %	-32,1
Reklam & sponsring	417,8	26 %	412,3	24 %	+1 %	+5,5
Sändningsrättigheter	157,1	10 %	152,7	9 %	+3 %	+4,4
UEFA-ersättningar	91,9	6 %	225,5	13 %	-59 %	-133,6
Bidrag	18,4	1 %	28,6	2 %	-36 %	-10,2
Gothia Cup	78,7	5 %	72,0	4 %	+9 %	+6,7
Övriga egna arrangemang	31,7	2 %	38,8	2 %	-2 %	-7,1
Övrigt	185,3	11 %	185,6	11 %	0 %	-0,3
* Summa drift	1.335,3	83 %	1.502,0	87 %	-11 %	-166,7
Spelarförsäljning & uthyrning	250,7	16 %	206,1	12 %	- 22 %	-44,6
* Totalt exkl finans & e.o.	1.586,0	99 %	1.708,1	99 %	-7 %	-122,1
Finansiella intäkter	2,7	0 %	16,2	1 %	-83 %	-13,5
Bokslutsdisp. & övr. intäkter	10,8	1 %	6,8	0 %	-1 %	+4,0
** Totalt inkl finans. intäkter	1.599,5	100 %	1.731,1	100 %	-8 %	-136,1

Tabell 4

Publik- och övriga matchintäkter minskade år 2016 med 32,1 mkr eller 8 % jämfört med år 2015. Allsvenskans publiksnitt var år 2016 9.128 åskådare per match, vilket är en minskning med 840 åskådare per match jämfört med år 2015, då det var 9.968. Antal åskådare minskade således med 8 %, vilket innebär att den genomsnittliga matchintäkten per åskådare var oförändrad mellan åren.

I föregående års analyser av de allsvenska klubbarnas ekonomier antogs att i takt med att nya arenor färdigställs och befintliga arenor vidareutvecklas och den förbättrade komfort som det innebär för åskådarna, efter viss tid, skulle förbättrar förutsättningarna för ökat antal åskådare. Beträktat över flera år har också detta skett. För vissa klubbar kan det möjligen gå att öka publiken ytterligare beroende på hur man får fler olika kategorier av åskådare att trivas i och runt arenorna så att nya åskådare kan rekryteras och även få besökarna som sällan går på match att ökar sina antal besök på arenorna.

Intäkter per klubb inklusive finansiella och extraordinära intäkter 2016 och 2015 inklusive & exklusive spelarförsäljningar, mkr.

	År 2016	År 2016	År 2015	År 2015
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>
Malmö FF	249,0	208,5	504,5	416,7
AIK	173,2	162,3	160,4	136,9
BK Häcken	160,4	147,6	162,9	138,1
IFK Göteborg	153,7	120,3	148,8	128,0
Djurgården	138,4	89,3	85,8	82,1
IFK Norrköping	107,9	75,7	85,7	82,5
IF Elfsborg	105,7	83,7	120,2	99,1
Hammarby	96,9	95,9	96,6	93,2
Kalmar FF	74,6	60,5	58,0	57,3
Helsingborgs IF	64,0	61,7	69,4	62,0
Örebro	63,3	51,4	51,5	51,3
Östersunds FK	54,2	46,6	Superettan	Superettan
GIF Sundsvall	50,8	42,6	40,7	36,0
Jönköpings Södra IF	40,4	40,0	Superettan	Superettan
Gefle IF FF	34,7	34,2	34,3	34,3
Falkenbergs FF	32,3	28,9	30,3	29,1
Halmstads BK	Superettan	Superettan	48,7	46,1
Åtvidabergs FF	Superettan	Superettan	33,3	32,3
* Allsvenskan totalt	1.599,5	1.349,2	1.731,1	1.525,0

Tabell 5

Malmö FF redovisade år 2016 de högsta intäkterna med 249,0 mkr, följt av AIK med 173,2 mkr och BK Häcken med 160,4 mkr.

Malmö FF var även de tidigare sju åren den klubb som hade de högsta intäkterna. Malmö FF är år 2016 även den klubb som har högst intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar, 208,5 mkr, och behåller även här toppositionen från åren 2010 – 2015 (även beaktat Champions Leagueeffekter åren 2014-2015). Förklaringen till Malmö FF:s förhållandevis till andra allsvenska klubbar höga intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar är främst arenan Swedbank Stadion, men även de sportsliga framgångarna kontinuerligt under flera år som startade med vinsten av allsvenskan år 2010 som ökade intresset för klubben. Detta påverkade även år 2011 genom deltagandet i UEFA-Champions Leaguekval och UEFA Europa League-gruppspel, samt tredjeplatsen i allsvenskan år 2012 följt av de allsvenska vinsterna år 2013 och 2014, samt förstås Champions Leaguespelen år 2014 och 2015 och till det den exponering av spelare på en större internationell spelarmarknad som dessa innebär

Det bör noteras att BK Häckens intäkter av Gothia Cup uppgick till 78,7 mkr år 2016 och 72,0 mkr år 2015.

Under år 2016 har skillnaderna mellan klubbarnas intäkter ökat i förhållande till föregående år. De totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter år 2016 uppgick till 736,3 mkr, vilket är 46,2 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter. År 2015 uppgick de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter till 977,0 mkr, vilket var 56,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter. År 2014 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 809,5 mkr, eller 52,3 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2013 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 546,2 mkr, eller 43,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

Givetvis är Malmö FF:s Champions Leaguespel den största förklaringen till förändringarna under de senaste åren. Om man jämför åren 2013 och 2016 (då Malmö FF inte deltog i Champions League) så kan dock noteras att de fyra klubbarna med högsta intäkter ökat sin andel av de allsvenska klubbarnas totala intäkter från 43,3 % till 46,2 %.

För övrigt kan noteras att de samlade intäkterna för de fyra klubbar som har högsta intäkterna exklusive spelarrättighetsomsättning och allsvenskans totala intäkter exklusive spelarrättighetsomsättning är 47,5 %, d v s i samma nivå som för de totala intäkterna.

Malmö FF:s redovisade totala intäkter var år 2016 närmare åtta gånger högre än Falkenbergs FF:s totala intäkter. År 2013 (för att få jämförelse med senaste år utan Champions Leagueintäkter) var skillnaden mellan den klubb som redovisade högst intäkter (Malmö FF) och den som har redovisade lägst intäkter (Syrianska FC) närmare nio gånger.

Det år 2016 samma åtta klubbar som har de högsta intäkterna som år 2015. Dessa åtta klubbars intäkter uppgick år 2016 till mellan 96,9 mkr och 249,0 mkr.

Det bör noteras att AIK i år för första gången rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play. Tidigare år har AIK Fotboll AB-koncernen rapporterats

Det bör också noteras att det även finns intäkter i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF uppgående till 22,5 mkr som inte ingår i Djurgårdens här redovisade intäkter, och intäkterna i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF 25,8 mkr som inte ingår här, samt intäkter i Örebro SK FK 1,4 mkr Örebros redovisade intäkter. Om hänsyn tas till dessa intäkter förbättrar Djurgården sin position på intäktsrankingen från en femteplats till en tredjeplats, och Hammarby sin position på denna ranking från en åttondeplats till en sjätteplats, samt Örebro sin position på samma ranking från en elfteplats till en tiondeplats.

BK Häckens intäkter bestod till 78,7mkr av Gothia Cup. Om dessa intäkter exkluderades skulle KB Häcken halka ned till en åttondeplats på intäktsrankingen, och en niondeplats om hänsyn togs till Hammarby IF FF.

Gefle IF FF nådde bara 34,7 mkr i intäkter inklusive spelaromsättning och lyckades till sist, efter många år på denna förhållandevis låga intäktsnivå, inte att försvara sin plats i Allsvenskan.

Hur höga intäkter som krävs för att etablera sig på riktigt inom den europeiska klubb fotbollen kan ingen med säkerhet naturligtvis svara på. Under år 2015 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Paris Saint Germain FC, Real Madrid FC och FK Sjaktar Donetsk, där de dock blev utslagna. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a.

FC Red Bull Salzburg och Celtic FC. Även under år 2014 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Juventus FC, Olympiacos FC och Club Atletico de Madrid, där de dock blev utslagna. Det var då den första svenska klubb som deltog i Champions Leagues gruppspel på 15 år. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a. AC Sparta Prag och FC Red Bull Salzburg.

De ideella föreningarnas skatteförutsättningar har förvisso en hämmande effekt beträffande nya typer av intäkter, men å andra sidan är ju detta inget som de fyra IdrottsAB:en AIK, Djurgården, Hammarby och Örebro behöver ta in i förutsättningarna och i dessa klubbar avviker inte intäkterna nämnvärt från de övriga klubbarna med likartade marknadsförutsättningar.

Men kanske är det trots detta inte alltid bara pengarna som styr vilka klubbar som når de sportsliga framgångarna, utan även andra faktorer som avgör framgångarna ute på planen, även om rejäla intäkter givetvis underlättar om man vill nå sportsliga framgångar givet att allt annat i förutsättningar är lika.

Kännetecknande för klubbarna på den intäktsmässigt övre halvan är dels att de är från större städer eller regioner, där intäktspotentialen är större, t ex är tre av klubbarna från Stockholmsområdet, två från Göteborg, en från Malmö, en från Borås och en från Norrköping. Flera av dessa klubbar deltar också oftare i UEFA:s klubb tävlingar, och som en följd av detta säljer de också oftare spelarrättigheter till den internationella spelarmarknaden. Dessa klubbar kan, delvis p. g. a. förutsättningar som ger möjligheter, bygga sin organisation och verksamhet för att regelbundet kunna delta i UEFA:s klubb tävlingar, samtidigt som övriga föreningar är i en annan utvecklingsfas där det mer handlar om att etablera sig som allsvenska föreningar, för att längre fram kunna höja ambitionsnivån ytterligare.

Allsvenska klubbarnas kostnader

De allsvenska klubbarnas totala kostnader uppgick år 2016 till 1.517,6 mkr, vilket var en ökning 1,6 %, från 1.493,5 mkr år 2015.

De allsvenska klubbarnas kostnader (inklusive- ränte- och andra kapitalkostnader samt exklusive extraordinära kostnader, bokslutsdispositioner och skatt) uppgick år 2016 till 1.510,9 mkr (2015: 1.489,5 mkr) vilket var en ökning med 1,4 %.

Kostnaderna ökade således mer än de totala intäkterna, som ju minskade med 8 %, se vidare ovan.

Kostnadsjämförelse mellan 2016 och 2015, mkr

	2016	Andel	2015	Andel	Förändring %	Förändring mkr
Match- & träning	183,3	12 %	180,3	13 %	+2 %	+ 3,0
Personalkostnader	762,4	50 %	749,3	50 %	+2 %	+ 13,1
Administration och lokaler	110,4	7 %	107,7	7 %	+2 %	+ 2,7
Reklam & sponsring	110,2	7 %	123,7	8 %	-11 %	- 13,5
Gothia Cup	65,7	4 %	58,8	4 %	+12 %	+ 6,9
Övriga arrangemang & övrigt	152,6	10 %	136,8	9 %	+12 %	+15,8
* Summa drift kostnader	1.384,6		1.356,6			
Spelarrättigh.förvärv & -inhyring	23,5	2 %	16,7	1 %	+41 %	+ 6,8
Avskrivningar spelarrättigh.förvärv	41,2	3 %	33,8	2 %	+22 %	+ 7,4
Övriga avskrivningar	39,4	3 %	48,9	3 %	-19 %	- 9,5
Finansiella kostnader	22,2	2 %	33,5	3 %	-34 %	- 11,3
Bokslutsdisp. & övr. kostnader	6,7	0 %	4,0	0 %	+67 %	+ 2,7
* Totalt	1.517,6	100 %	1.493,5	100 %	+2 %	+ 24,1

Tabell 6

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader (exklusive övergångsersättningar) under 2016 för hälften med 762,4 mkr (2015: 749,3 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 2 % jämfört med år 2015, eller 13,1 mkr, där för övrigt en minskning till cirka 10 mkr går att finna i Malmö FF.

Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna har stabilt under många år legat omkring 50 %.

Vid jämförelse mellan åren av kostnaderna för avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv kan noteras att de balanserade utgifterna för spelarrättighetsförvärv uppgår per 31 december 2016 till 82,1 mkr, vilket är en ökning med 17,9 mkr jämfört med 64,2 mkr per den 31 december 2015. Detta kan jämföras med årets avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv, som uppgick till 41,2 mkr år 2016, och alltså ökade med 7,4 mkr från 33,8 mkr år 2015. Noteras bör dock återigen att olika klubbar spelar i allsvenskan olika år, varför jämförelsen av de balanserade spelarrättighetsvärdena mellan åren och årets avskrivningar inte kan ge underlag för en rättvisande bild av årets investeringar. Se vidare sidan 17.

Hur stor del av de ökade personalkostnaderna som har sitt samband med spelarrättighetsförvärv, i form av s.k. sign-on-fee till spelare är okänt. Det är dock rimligt

att anta, att en viss del av personalkostnaderna kan härledas från sign-on-fees till spelare eller liknande uppgörelse. Hur detta förändrats i förhållande till föregående år går dock heller inte att säga.

Spelarlönernas utveckling (exkl. sociala avgifter) de åtta senaste åren framgår av uppställningen nedan enligt av klubbarna inrapporterade uppgifter, med nedan följande definition av ingående kostnader.

Spelarlönernas utveckling, 2009 - 2016, mkr

	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Spelarlöner	282,8	260,2	265,4	293,8	286,2	320,8	334,6	429,2
Drift exkl räntor o spel.förv	1.070,0	986,6	1.066,3	1.072,8	1.110,1	1.169,5	1.297,8	1.325,8
Förändring spelarlöner	5,7%	-6,7%	2,0%	10,7%	3,5%	12,1%	4,3%	28,3%
Spelarlönens andel av drift	26,4%	26,4%	24,9%	27,4%	25,8%	27,4%	25,8%	32,3%

Tabell 7

Spelarlöner är exklusive sociala avgifter.

Under år 2016 ökade spelarlönerna exklusive sociala avgifter med 28,3 %.

Notera att i driftskostnaderna ingår ej kostnader för Gothia Cup, kostnader för spelarförvärv, avskrivningar spelarförvärv, övriga avskrivningar, finansiella kostnader, extraordinära kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt.

Notera också att det i spelarlönerna ingår s.k. sign-on-fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Noteras bör att de totala personalkostnaderna år 2016 enligt föregående avsnitt inrapporterat från klubbarna uppgick till 754,6 mkr, vilket bara var en ökning med 5,3 mkr jämfört med år 2015, och att de inrapporterade spelarlönerna ökat med 94,6 mkr. D v s de personalkostnader som avser annat än spelarlöner rapporteras ha minskat med 89,3 mkr, eller 21 %. Man kan av det misstänka att det kan finnas klubbar som inte rapporterat på samma sätt år 2016 som år 2015. Förhoppningsvis beskriver uppgifterna för år 2016 verkligheten bäst och förhoppningsvis rapporterar alla klubbar på samma sätt framöver så att så bra jämförelser som möjligt kan göras mellan åren.

Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har mellan år 2009 och år 2016 pendlat mellan 24,9 % (som lägst år 2011) och 32,3 % (som högst år 2016).

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Den genomsnittliga beräknade spelarlönen uppgick till 93.142 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2015: 72.612 kr vid antaget 24 spelare). Jämför även osäkerhet i rapporteringen ovan. Observera att s.k. sign-on fees till spelare ingår i denna kalkyl.

Personalkostnadernas andel av intäkterna

UEFA talar återkommande inför framtiden om att varje klubb borde ha som en tumregel att de totala personalkostnaderna inte ska överskrida 70 % av de totala intäkterna, för att inte riskexponeringen ska bli för stor.

Sammantaget för de allsvenska klubbarna utgjorde personalkostnaderna 47 % av de totala intäkterna. Spridningen var dock stor. Läget för de allsvenska klubbarna var år 2016 enligt följande, där klubbarnas rangordnats utifrån ett finansiellt riskperspektiv där lägre andel innebär mindre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk i form av risk för sämre sportliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter man vill ta.

	<u>Personalkostnadernas andel av intäkterna</u>	<u>Personalkostnader, mkr</u>
Djurgården	36 %	50,2
BK Häcken	39 %	62,5
IFK Norrköping	45 %	48,4
IFK Göteborg	45 %	69,5
Örebro	47 %	30,0
AIK	50 %	81,2
Malmö FF	51 %	125,2
Hammarby	51 %	50,2
Jönköpings Södra IF	51 %	20,7
GIF Sundsvall	52 %	26,3
Kalmar FF	52 %	37,6
Falkenbergs FF	53 %	17,3
Östersunds FK	53 %	28,9
IF Elfsborg	54 %	57,4
Helsingborgs IF	55 %	35,4
Gefle IF FF	62 %	21,7

Tabell 8

Av ovanstående framgår att alla klubbar ligger personalkostnadernas andel av de totala intäkterna inte över 70 %, vilket alltså enligt UEFA är en godtagbar risknivå.

Gefle IF FF hade den högsta andelen personalkostnader i förhållande till intäkter. År 2016 uppgick Gefle IF FF:s personalkostnader till 21,7 mkr och dess andel av intäkterna till 62 %. Andelen 62 % innebär inte i sig någon riskvarning, då andelen är under 70 %.

Kostnader per klubb 2016 och 2015 inklusive & exklusive spelarförvärv, mkr.

Kostnaderna per klubb år 2016, exklusive extraordinära kostnader, övriga kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt, var enligt följande.

	År 2016	År 2016	År 2015	År 2015
	Kostnader inkl	Kostnader exkl	Kostnader inkl	Kostnader exkl
	<u>Spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>
Malmö FF	240,5	229,0	270,0	260,3
AIK	176,9	172,3	162,1	157,9
BK Häcken	167,8	163,7	156,8	150,7
IFK Göteborg	147,2	137,4	142,4	133,2
Djurgården	102,5	97,4	89,2	86,7
IF Elfsborg	100,7	95,1	105,6	103,2
Hammarby	95,2	92,9	88,5	87,3
IFK Norrköping FK	79,3	77,6	91,2	90,5
Kalmar FF	74,5	73,0	76,8	74,4
Helsingborgs IF	66,9	65,3	74,9	70,5
Örebro	60,9	54,0	50,9	48,3
Östersunds FK	53,2	47,4	Superettan	Superettan
GIF Sundsvall	47,7	45,7	41,2	40,1
Jönköpings Södra F	40,2	38,8	Superettan	Superettan
Gefle IF FF	33,9	33,6	33,9	33,5
Falkenbergs FF	28,6	28,4	29,3	28,4
Halmstads BK	Superettan	Superettan	43,3	42,9
Åtvidabergs FF	Superettan	Superettan	33,4	31,1
* Allsvenskan totalt	1516,3	1.451,6	1.489,5	1.439,0

Tabell 9

Det bör noteras att AIK i år för första gången rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play. Tidigare år har AIK Fotboll AB-koncernen rapporterats

Det bör även noteras att det finns kostnader uppgående till 20,1 mkr i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens här redovisade kostnader, och att det i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF finns 19,6 mkr i kostnader som inte ingår i Hammarbys här redovisade kostnader, samt att det finns 0,5 mkr i kostnader som inte ingår i Örebros kostnader här.

I BK Häckens kostnader ingår kostnader för Gothia Cup med 65,7 mkr.

För sex klubbar, uppgick de totala kostnaderna år 2016 till över 100 mkr. Den tendens till skiktning av klubbarna utifrån kostnadsnivåer som man under senare år kunnat se, på lång sikt utifrån deras olika intäktsmöjligheter, förefaller att bestå.

Noteras bör också att Gefle IF FF, som under många år lyckades etablera sig som en allsvensk klubb trots låga kostnader varje år, till slut inte klarade av att behålla sin allsvenska plats. Detta är tråkigt då det besannar tesen att det krävs stora intäkter för att kunna vara ett allsvenskt lag, vilket begränsar de sportsliga möjligheterna för klubbar med mindre ekonomier vilka även ibland kan vara i mindre städer, och således därför även kan begränsa möjligheterna för allsvenskans utbredning inom landet.

De allsvenska klubbarnas spelartransfers och spelarvärden

De allsvenska klubbarnas spelarrättighetsförsäljningar, exklusive intäkter från uthyrningar av spelare, uppgick år 2016 till 247,7 mkr (2015: 202,9 mkr).

Av de allsvenska klubbarnas totala spelarförsäljningar svarade år 2016 Djurgården för 49,1 mkr, Malmö FF för 40,4 mkr, IFK Göteborg för 33,3 mkr, IFK Norrköping för 32,2 mkr, IF Elfsborg för 22,1 mkr, Kalmar FF för 14,1 mkr, BK Häcken för 12,8 mkr, Örebro för 12,0 mkr samt AIK för 10,9 mkr.

Under år 2016 var det 14 (2015: 15) allsvenska klubbar som balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv.

De totala spelarrättighetsförvärven 2016 uppgick brutto till 73,4 mkr (2015: 68,0 mkr), varav 21,2 mkr (2015: 13,6 mkr) kostnadsförts direkt och 52,2 mkr (2015: 54,4 mkr) bokförts i balansräkningen.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv 2008-2016, mkr

Observera endast försäljningar och förvärv, ej ut- och inhyrning.

	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Spelarrättighetsförsäljningar	180,3	185,0	104,5	180,3	98,8	66,9	182,3	202,9	247,7
Varav till utländska klubbar	131,5	156,5	96,7	151,6	88,7	63,8	122,9	178,8	200,3
Spelarrättighetsförv, kostn.förda	45,8	16,4	15,3	21,1	24,2	9,3	11,4	13,6	21,2
Spelarrättighetsförv, balanserade	53,4	115,4	55,9	84,8	30,4	36,3	29,5	54,4	52,2
Varav förvärvat från utl. klubbar	70,4	77,6	31,3	70,7	22,4	31,9	18,3	46,5	43,0
Nettovärde spelarrättighetsexport	61,1	78,9	65,4	80,9	66,3	31,9	104,6	132,3	157,3

Tabell 10

Den växande trenden nettoexport av spelarrättigheter håller i sig.

De svenska klubbarna har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet, vilket bl.a. återspeglas i ungdomslandslagens förbättrade resultat.

De allsvenska klubbarnas roll som underleverantör av spelare till andra ligor i främst Europa innebär å ena sidan att det kommer in intäkter till svensk fotboll via dessa försäljningar. Å andra sidan ställer detta också stora krav på klubbarna att ständigt kunna få fram nya spelare, för att dels kunna finansiera en verksamhet med driftunderskott, dels kunna stärka klubbarna sportsligt så att svenska klubbar kan klara sig bättre i den internationella konkurrensen i UEFA Champions League och UEFA Europa League, vilket borde vara ett långsiktigt mål för i alla fall en del av klubbarna.

Om det var finansiellt möjligt skulle det förstås vara bra om klubbarna kunde behålla sina spelare längre, såväl ur ett sportsligt perspektiv som ur perspektivet att optimera ersättningarna vid försäljning av spelarrättigheter genom att spelarna då också kommit längre i sin utveckling när det lämnar de svenska klubbarna.

Balanserat värde externa spelarförvärv 2008-2016, mkr

Det totala balanserade värdet i de allsvenska klubbarna uppgick år 2016 till 82,1 mkr. Endast BK Häcken och Östersunds FK balanserar inte spelarrättighetsvärden. Det torde således finnas dolda värden i dessa båda klubbar, vilket det för all del även kan finnas i övriga klubbar.

	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Bokfört spelarkapital	107,2	160,3	106,4	110,7	86,3	68,4	49,2	64,2	82,1
Antal fören. som bal. utg.	12	14	12	11	11	12	14	15	14

Tabell 11

Genomgående värderas, i de fall spelarvärden tas upp i balansräkningen, spelarna till anskaffningsvärde som skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper, som är enligt Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier, följer för övrigt även internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde 2016, mkr</u>	<u>Balanserat värde 2015, mkr</u>
IF Elfsborg	17,3	7,3
Malmö FF	15,9	19,7
IFK Göteborg	11,1	16,3
IFK Norrköping FK	11,1	0,2
Djurgården	10,4	4,6
AIK	6,3	6,5
Hammarby	3,4	2,0
Kalmar FF	2,7	2,8
Jönköpings Södra IF	1,6	Superettan
Örebro	1,0	1,4
Helsingborgs IF	0,9	2,4
Falkenbergs FF	0,2	0,2
Gefle IF FF	0,1	0,4
GIF Sundsvall	0,1	0,2
Halmstads BK	Superettan	0,4
Åtvidabergs FF	Superettan	0,0
* Totalt	82,1	64,2

Tabell 12

Allsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2016 ett samlat eget kapital uppgående till 781,6 mkr (2015: 728,0 mkr). Detta motsvarade en soliditet uppgående till 33 % (2015: 30 %), vilket är bra för tjänsteproducerande företag. I synnerhet om det kan finnas dolda spelarrättighetstillgångar.

	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Eget kapital, mkr	365,1	268,2	353,7	321,7	279,4	501,2	728,0	781,6
Soliditet	32 %	27 %	30 %	17 %	14 %	23 %	30 %	33 %
Antal klubbar med pos eller noll EK	16	16	16	15	13	15	15	16

Tabell 13

Den för de allsvenska klubbarna sammantagna balansomslutningen har år 2016 minskat till 2.379 mkr från 2.389 mkr år 2015. De fyra, via dotterbolag, arenaägarna Malmö FF, Kalmar FF, IF Elfsborg och IFK Norrköping FK utmärker sig tydligt beträffande det totala kapitalets storlek.

	Eget kapital, mkr	Totalt kapital, mkr	Soliditet	Elitlicenskonsekvens
Malmö FF	+ 457,0	898,6	51 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
IFK Norrköping FK	+ 62,5	418,9	15 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
BK Häcken 1	+ 59,1	83,6	71 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
IF Elfsborg	+ 39,0	273,5	14 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Djurgården	+ 36,8	87,9	42 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Kalmar FF	+ 32,9	283,3	12 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
AIK	+ 32,5	128,2	25 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
IFK Göteborg	+ 22,6	61,2	37 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Hammarby	+ 15,7	29,2	54 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Örebro	+ 10,5	37,0	32 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Falkenbergs FF	+ 5,6	10,0	56 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Gefle IF FF	+ 3,6	10,0	36 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Östersunds FK 1)	+ 2,0	13,2	15 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Helsingborgs IF	+ 0,8	27,8	3 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
GIF Sundsvall	+ 0,6	9,4	7 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
Jönköpings Södra IF	+ 0,4	7,4	6 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2018
* Totalt	+781,6	2.379,2	33 %	

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 14

Noteras bör att det egna kapitalet för moderföretagen till de respektive IdrottsAB:na uppgår i Djurgårdens IF FF till +15,5 mkr, Hammarby IF FF till +18,8 mkr samt Örebro SK FK till +3,5 mkr.

De största materiella anläggningstillgångarna återfinns hos de fyra (via dotterbolag) arenaägarna. Anläggningstillgångarna och deras andel av totalt kapital uppgår enligt följande till.

Malmö FF	468,1 mkr och 52 % av totalt kapital
IFK Norrköping FK	310,9 mkr och 74 % av totalt kapital
Kalmar FF	228,9 mkr och 81 % av totalt kapital
IF Elfsborg	94,7 mkr och 35 % av totalt kapital..
* Summa	1.102,6 mkr

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2016 är således utgångspunkten vid Licensnämndens elitlicensbehandlingar inför säsongen 2018.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Om Licensnämnden inte bedömer att handlingsplanen är orealistisk anses klubben ha uppfyllt kriteriet för det egna kapitalet.

Om Licensnämnden bedömer att handlingsplanen är orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8 som visar att det egna kapitalet är noll eller positivt samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls, och inte särskilda skäl finns för undantag, beviljas ingen licens för nästa år, vilket innebär degradering en division nästkommande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2016.

Följer klubben en av Licensnämnden godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsredovisning så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsredovisning fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll och inlämna denna senast den 1 oktober, samt en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls och särskilda skäl inte finns för undantag så beviljas ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2016.

Om klubben återigen i årsredovisningen redovisar negativt eget kapital, efter att man under hösten innan, beviljats elitlicens utifrån periodiserat bokslut och inlämnad likviditetsplan, har klubben att senast den 1 oktober påföljande år visa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll, en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos som visar att klubben kommer att redovisa ett eget kapital som är positivt eller noll per den 31 december det året.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns gäller dels betalningar, dels fortsatt drift.

Per den 31 augusti det inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF, annan medlemsklubb eller till utländsk klubb avseende spelarövergångar som inte kan kvittas mot fordringar, eller till professionella spelare, och i förekommande fall till klubbdirektör, ekonomichef, medieansvarig, läkare, fysioterapeut, säkerhetsansvarig, ansvarig för tillträde till arenan för funktionshindrade, huvudtränare A-lag, assisterande tränare A-lag samt ungdomsansvarig.

Per den 1 oktober ska styrelsen intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten hela nästkommande år.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift hela nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Därutöver finns för elitlicens krav på kompetens hos huvudtränare, säkerhetsansvarig, säkerhetsorganisation samt medicinsk undersökning av spelare.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Appellationsnämnden.

Elitlicens beviljas för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Allsvenska klubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2016

	<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Resultat, mkr</u>	<u>Soliditet</u>
Malmö FF	+ 457,0	+ 1,4	51 %
IFK Norrköping FK	+ 62,5	+ 26,3	15 %
BK Häcken	1) + 59,1	- 7,7	71 %
IF Elfsborg	+ 39,0	+ 5,0	14 %
Djurgården	+ 36,8	+ 35,8	42 %
Kalmar FF	+ 32,9	+ 0,0	12 %
AIK	+ 32,5	+ 7,0	25 %
IFK Göteborg	+ 22,6	+ 5,8	37 %
Hammarby	+ 15,7	+ 2,6	54 %
Örebro	+ 10,5	+ 0,6	32 %
Falkenbergs FF	+ 5,6	+ 3,7	56 %
Gefle IF FF	+ 3,6	+ 0,8	36 %
Östersunds FK	1) + 2,0	+ 0,4	15 %
Helsingborgs IF	+ 0,8	- 3,2	3 %
GIF Sundsvall	+ 0,6	+ 3,2	7 %
Jönköpings Södra IF	+ 0,4	+ 0,2	6 %
* Totalt	+ 781,6	+ 81,9	33 %

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 15

Ingen av de sexton klubbarna redovisade negativt eget kapital den 31 december 2016.

Två klubbar redovisade negativt resultat år 2016; BK Häcken och Helsingborgs IF. Helsingborgs IF redovisade även negativt resultat år 2015, och har nu endast 0,8 mkr i eget kapital den 31 december 2016.

BK Häcken har ett betydande positivt eget kapital och har därutöver inga spelarvärden i balansräkningen, varför ett negativt resultat snarare kan ses som att föreningen under kontrollerade former nu använder en mindre del av disponibla medel, för att stärka klubbens sportliga ambitioner.

Glädjande är att situationen i GIF Sundsvall förbättrats under 2016, så att klubben nu per 31 december 2016 har positivt eget kapital, efter två ekonomiskt besvärliga år dessförinnan.

Hälften av klubbarna har en soliditet över 30 %, vilket är bra. Fem av dessa återfinns i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö, men det finns även mindre klubbar såsom t ex Gefle IF FF och Falkenbergs FF vilka lämnar allsvenskan med en soliditet på 36 % respektive 56 %.

Tre klubbar har en soliditet under 10 % och förefaller riskera att kunna vara underkapitaliserade.

Allsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2016.

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall, och omvänt en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund, bland annat Svenska Fotbollförbundet verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden borde vara omkring 50 %.

	<u>Konsolideringsgrad</u>
Malmö FF	365 %
IFK Norrköping FK	129 %
BK Häcken	95 %
Kalmar FF	88 %
Djurgården	73 %
IF Elfsborg	68 %
AIK	40 %
Örebro	35 %
IFK Göteborg	33 %
Falkenbergs FF	32 %
Hammarby	31 %
Gefle IF FF	17 %
Östersunds FK	7 %
GIF Sundsvall	2 %
Helsingborgs IF	2 %
Jönköpings Södra IF	2 %

1) Balanserar ej spelarvärden.

Tabell 16

För endast sex klubbar var konsolideringsgraden således över 50 %, vilket dock är ytterligare en klubb jämfört med år 2015, då fem klubbar hade en konsolideringsgrad över 50 %.

Av de sju klubbarna med lägst konsolideringsgrad klarade inte tre av att ta tillräckligt med poäng för att kunna behålla sin allsvenska position.

Noteras bör också att det för en del klubbar kan finnas dolda värden i balansräkningen i form av möjligheter att avyttra spelarrättigheter till övergångssummor som överskrider de i balansräkningen upptagna värdena, vilket givetvis måste beaktas innan man drar några alltför snabba slutsatser. Dock innebär sådana affärer i normalfallet att klubbens sportsliga slagstyrka försvagas.

Allsvenska klubbarnas balanslikviditet och likvida medel 2016.

Klubbarnas likviditet mätt dels som balanslikviditet (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder), dels likvida medel inklusive kortfristiga placeringar var följande per 31 december 2016. Den för Allsvenskan totala balanslikviditeten uppgick till 1,9 (2015: 1,7), och de samlade likvida medlen uppgick till 494,9 mkr (2015: 591,6). Som nyckeltal brukar man säga att balanslikviditeten bör vara minst kring 1,0. En god balanslikviditet anses vara mellan 1,20 och 1,50.

	<u>Balanslikviditet</u>	<u>Likvida medel, mkr</u>
Falkenbergs FF	3,7	7,7
BK Häcken	2,9	60,0
Malmö FF	2,3	272,1
Kalmar FF	2,3	16,6
IFK Norrköping FK	2,1	14,0
Gefle IF FF	1,7	3,1
Djurgården	1,6	6,0
IF Elfsborg	1,2	10,4
Örebro	1,2	6,2
AIK	1,1	30,6
IFK Göteborg	1,1	10,4
GIF Sundsvall	1,1	5,1
Hammarby	1,1	2,8
Helsingborgs IF	1,0	2,8
Östersunds FK	0,7	0,0
Jönköpings Södra IF	0,5	0,1

Tabell17

Av ovanstående inses att främst Jönköpings Södra IF och Östersunds FK kan ha haft en likviditetsmässigt besvärlig början av år 2017.

Malmö FF har trots hela 272,1 mkr i likvida medel ändå "bara" 2,3 i balanslikviditet, Klubben är den rikaste i Sverige, såväl mätt utifrån eget kapital som mätt utifrån likvida medel, och intar nu en ekonomisk särställning inom svensk fotboll, vilket dock i allsvenskan 2015 och 2016 inte inneburit någon sportlig särställning även om man år 2016 till slut vann allsvenskan med sex poäng före tvåan AIK och trean IFK Norrköping FK. Det är bl.a. det som gör fotbollen som sport så intressant.

Falkenbergs FF lämnar allsvenskan med balanslikviditeten 3,7, vilket är den högsta i allsvenskan, och med 7,7 mkr i likvida medel.

BK Häcken, som har cirka 59 mkr i eget kapital och den högsta soliditeten med 71 %, och den näst högsta balanslikviditeten med 2,9, förefaller ha outnyttjade resurser. Klubben är dessutom den enda klubben i Allsvenskan som inte balanserar utgifter för spelar-rättighetsförvärv. Det negativa resultatet -7,7 mkr år 2016 bör se som att klubben nu genomför en plan för hur disponibla medel ska användas för att stärka klubben sportsligt.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Jämför kostnaderna per klubb tidigare i denna rapport, varvid här avses totala kostnader inklusive spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Malmö FF	1	1
AIK	2	2
BK Häcken	3	10
IFK Göteborg	4	4
IF Elfsborg	5	5
Djurgården	6	7
Hammarby	7	11
IFK Norrköping FK	8	3
Kalmar FF	9	6
Helsingborgs IF	10	14
Örebro	11	9
Östersunds FK	12	8
GIF Sundsvall	13	13
Jönköpings Södra IF	14	12
Gefle IF FF	15	15
Falkenbergs FF	16	16

Tabell 18

Det råder år 2016 ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition för seriesegrarna Malmö FF, andraplacerade AIK, fjärdeplacerade IFK Göteborg, femteplacerade IF Elfsborg, femtondeplacerade Gefle IF FF samt för sextondeplacerade Falkenbergs FF. D v s för sex av klubbarna.

Sex av de åtta klubbarna som har de högsta kostnaderna återfinns på de sju översta tabellpositionerna. Av detta kan man dra slutsatserna dels att nedlagda kostnader påverkar nivån i tabellpositionen allmänt sett, samt att klubbarna generellt sett är duktiga på att hantera sina kostnader på ett effektivt sätt, så att sportsliga resultat uppnås.

Noteras bör att BK Häckens kostnader för Gothia Cup uppgår till 65,7 mkr, om dessa exkluderas blir klubbens kostnadsranking sex, och minskar skillnaden mellan rangordning utifrån årets kostnader och tabellposition till fyra positioner, vilket dock fortfarande är ganska stor skillnad.

Även Hammarby och Helsingborgs IF har tabellpositioner som är fyra sämre än kostnadsrankingen, varför även de kan sägas underpresterat utifrån nedlagda kostnader.

Nöjdare kan man känna sig att man är i IFK Norrköping, Kalmar FF och i Östersunds FK som alla tre, om man väljer denna terminologi, överpresterat under år 2016 med hänsyn till nedlagda kostnader.

För övriga klubbar är skillnaden mellan tabellposition och kostnadsranking en eller två positioner.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan dels vara det ideella arbetet från såväl ledare och andra funktionärer som kan vara betydande, dels det faktum att det faktiskt är ute på planen som spelet om poängerna

avgörs, och där är det mycket som skall stämma för att vinna en match, där vissa klubbar kan komma in i goda cirklar och andra klubbar i dåliga cirklar enstaka år. Pengarna är inte allt, och det är ju just det som gör fotbollen som sport så intressant.

Bolagiseringstrender

Under de senaste årtiondet har utvecklingen gått mot en högre grad av bolagisering av delar av verksamheter, och i vissa fall hela elitverksamheten.

Syftet med bolagiseringarna kan vara olika. Det vanligast förekommande syftet torde vara att genom bolagisering i en eller annan form få ett riskkapital tillgängligt för att kunna utveckla verksamheten. Detta har vanligen skett i form av riskkapitalbolag som fungerar som finansieringsbolag vid föreningarnas finansiering av spelarrättighetsförvärv. Genom detta kan såväl kapital anskaffas för att stärka föreningen sportsligt som ekonomisk risk förknippad med spelarrättighetsförvärv minskas i föreningen. FIFA:s regler från och med år 2015 angående tredje parts ägande av spelarrättigheter har dock begränsat dessa möjligheter.

Andra bolagiseringsmodeller finns dock. IFK Göteborg äger ett marknadsbolag, IFK Göteborg Promotion AB, som bedriver merchandiseförsäljning knutet till föreningen, Helsingborgs IF äger ett marknadsbolag HIF Service AB som bedriver försäljning av reklam, souvenirer och andra marknadsaktiviteter kopplat till föreningen, och Malmö FF äger ett eventbolag MFF Event AB som bedriver försäljning av föreningens event i arenan.

Ett sätt att bolagisera är att elitfotbollsverksamheten i sin helhet läggs i bolagsform, i ett s.k. IdrottsAB. I denna rapport är det bara AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB och ÖSK Elitfotboll AB av allsvenska klubbar som år 2016 bedrev elitfotbollsverksamheten i bolagsform. En sådan bolagisering borde också kunna leda till att nya intäkter kan skapas, genom t ex bättre tillvaratagande av klubbarnas varumärken kommersiellt, då detta bl.a. lättare kan hanteras skattemässigt i bolagsform.

Därutöver finns exempel på andra typer av bolag som är kopplade till de allsvenska föreningarna. Detta kan främst vara bolag som äger en arena, såsom IF Elfsborg som helägar Borås Arena AB, Kalmar FF som äger Kalmar Fastighets AB (via Kalmar Event AB) och IFK Norrköping FK som äger 58 % av Parken Event och Arena AB, som äger 100 % av AB Norrköping Idrottspark, samt Malmö FF som äger 100 % av Fotbollstadion i Malmö AB.

Även andra former av konstellationer mellan förening och bolag förekommer. Denna förteckning gör inte anspråk på att vara fullständig.

Samverkan mellan ideell förening och bolag är betraktat utifrån ett längre tidsperspektiv en ganska ny företeelse inom den svenska fotbollsporten. Kanske har man inte ännu hittat den optimala formen för samverkan, utifrån dels kapitalbehov och möjligheter att kommersialisera klubbarnas varumärken för att öka intäkterna, och dels ta tillvara medlemmarnas engagemang för klubben och vidmakthålla föreningsdemokratin.

Förutsättningarna inom skatteområdet för ideella föreningar kan vara en viktig parameter för val av bolagisering av elitverksamheten, beroende av regler och dess

tillämpningar avseende såväl när beskattning ska ske samt vilka avdragsmöjligheter som då kan finnas för den ideella föreningen.

Säsongen 2017 har Östersunds FK valt att bedriva elitverksamheten i dess nybildade IdrottsAB Östersunds FK Elitfotboll AB. Till Allsvenskan 2017 åter uppflyttade Halmstads BK har under år 2016 valt att bedriva elitverksamheten i dess IdrottsAB HBK Elitfotboll AB, där den idag bedrivs.

Översiktlig internationell jämförelse år 2015

UEFA har sedan säsongen 2004/2005 ett licenssystem för att få delta i UEFA:s klubb tävlingar. Kriterierna i detta licenssystem omfattar, förutom finansiella kriterier, sportsliga kriterier (ungdomsverksamhet, medicinsk undersökningar av spelare m.m.), anläggningskriterier (matcharena och träningsförhållanden), personal & administrationskriterier (att vissa nyckelbefattningshavare finns och att dessa har viss angiven kompetens m m) samt juridiska kriterier. Licenskriterierna ställer omfattande kvalitetskrav på klubbarna, som om de uppfylls höjer kvalitén i deras verksamhet.

I samband med denna licensprövning samlar UEFA också in viss information från alla nationsförbund, bl.a. Svenska Fotbollförbundet, för att med detta som underlag få en överblick över ekonomi och annat i Europas toppfotboll.

UEFA har bidragit med följande information avseende år 2015 Det är det kluster av nationsförbund som UEFA klassificerar som jämförbara utifrån den information för benchmarking som UEFA samlar in från de europeiska klubbarna.

Genom detta kan man göra vissa jämförelser mellan Allsvenskan och andra Europeiska ligor som verkar under likartade förutsättningar.

Intäkter per klubb år 2015 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning och kapital. Dessa ser för de förstadivisioner som har intäkter mest närliggande Allsvenskans intäkter ut enligt följande.

	Intäkter/klubb, MEuro		UEFA-Ranking	Invånare,	Antal lag
	2015	2014	2016/2017	Miljoner	2015
Schweiz	21,1	20,9	12	8,3	10
Belgien	19,8	18,7	9	11,3	16
Österrike	12,9	16,2	15	8,6	10
Skottland	11,1	12,3	23	5,3	12
Sverige	10,4	9,2	21	10,0	16
Danmark	10,1	12,9	18	5,7	14
Norge	9,0	9,5	25	5,2	16

Tabell 19

Tack vare främst Malmö FF:s Champions Leaguespel har de allsvenska klubbarna ökat sina intäkter 2014 och 2015. De allsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter är i samma nivå som i Österrike, Danmark, Norge och Skottland. vilka alla är länder som har ett antal invånare som är i närheten av Sveriges. Spridningen av landets befolkning dock större i Sverige än många av dessa länder, vilket innebär att antal potentiella åskådare som bor inom en dryg timmes resväg från arenan och andra med naturlig lokal anknytning till respektive klubb blir färre i Sverige än dessa länder. Om man jämför med Norge (som också är ett land med förhållandevis liten befolkning mer kvadratkilometer) så är de genomsnittliga intäkterna per klubb lägre än motsvarande intäkter i Sverige, dock hade Sverige Champions Leaguedeltagare, vilket inte Norge hade.

De totala genomsnittliga intäkterna är alltså på ungefär samma nivå som för de österrikiska klubbarna, vilka har en UEFA-ranking 15, men behöver fördubblas för att nå nivån i den schweiziska och belgiska toppdivisionen och för att därmed nå en UEFA-ranking 10.

Man bör också vid denna jämförelse notera att det i vissa ligor är ett fåtal storklubbar som står för en stor del av intäkterna. Det är dessa klubbar som sen deltar i UEFA:s klubbtävlingar och där skapar positionen på UEFA-rankingen.

Slutsatser av ovanstående kan vara att de svenska klubbarna presterar bättre än vad man kan förvänta sig utifrån de resurser de har att förfoga över.

Intäkternas beståndsdelar år 2015 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning, och kapital.

Intäktsslagen definieras enligt följande.

Matchintäkter: Entréavgifter av olika slag, medlemsavgifter, övrigt vid matcher.

Sponsring & reklam: All form av försäljning reklamutrymmen och sponsring.

Sändningsrättigheter: All form av sändningsrättigheter TV, radio och övriga medier.

UEFA-ersättningar: Ersättningar för deltagande lag samt solidaritetsmedel för utveckling av ungdomsfotboll vid alla klubbar i förstadivisionerna.

Övrigt kommersiellt: Souvenirförsäljning, deltagaravgifter ej A-lagsmatcher, övrigt kommersiellt.

Övriga driftsintäkter: Bidrag, gåvor, icke fotbollsrelaterade intäkter, samt övrigt.

Intäkternas fördelning av olika intäktsslag var år 2015 enligt följande för de förstadivisioner som enligt UEFA är de med Allsvenskan mest jämförbara, här rangordnat utifrån intäkternas storlek totalt för respektive förstadivision.

	<u>Matchintäkter</u>	<u>Sponsring & reklam</u>	<u>Sändnings-rättigheter</u>	<u>UEFA-ers</u>	<u>Övriga driftsintäkter</u>
Belgien	74 mkr (24 %)	75 mkr (24 %)	66 mkr (21%)	28 mkr (9%)	73 mkr (22%)
Schweiz	71 mkr (34 %)	79 mkr (37 %)	12 mkr (6 %)	19 mkr (9 %)	30 mkr (14%)
Sverige	42 mkr (25 %)	68 mkr (41 %)	16 mkr (10 %)	24 mkr (15 %)	17 mkr (9 %)
Norge	33 mkr (22 %)	63 mkr (53 %)	22 mkr (15 %)	13 mkr (9%)	13mkr (10 %)
Danmark	9 mkr (6 %)	71 mkr (50 %)	30 mkr (21 %)	9 mkr (6 %)	23 mkr (17 %)
Skottland	50 mkr (37 %)	52 mkr (39 %)	17 mkr (13 %)	10 mkr(15%)	4 mkr (3 %)
Österrike	19 mkr (15 %)	66 mkr (51 %)	15 mkr (11 %)	9 mkr (7%)	20 mkr (16 %)

Tabell 20

Av ovanstående kan man dra slutsatsen att spridningen av intäkterna mellan intäktsslag inte avviker dramatiskt mellan de allsvenska klubbarna och de övriga jämförbara ligornas klubbar.

UEFA noterar att de svenska klubbarnas intäkter från TV-rättigheter (m h t sammanvägt total intäktsvolym och dess andel) borde kunna vara högre m h t att Sveriges befolkning är större än t ex Danmarks, Norges och Skottlands.

De investeringar i moderna arenor som gjorts under senare år i Sverige borde kunna ge förutsättningar att öka såväl åskådaranantal som intäkt per åskådare så att dessa intäkter kan bli en styrkefaktor för Allsvenskan, och även i sin tur öka allmänna intresset så att förutsättningarna för övriga intäkternas positiva utveckling stärks.

De belgiska klubbarnas övriga driftsintäkter avser statliga bidrag/rabatter.

Relationen mellan personalkostnadernas andel av intäkterna samt tillgångarna i förhållande till skulderna inom de olika ligorna

	<u>Personalkostnader/intäkter</u>	<u>Tillgångar/skulder</u>
	<u>2015</u>	<u>2015</u>
Sverige	50 %	1,4
Norge	51 %	1,4
Belgien	63 %	1,2
Skottland	65 %	2,0
Danmark	65 %	1,4
Schweiz	67 %	1,1
Österrike	74 %	1,0

Tabell 21

Allsvenskan har alltså i denna jämförelse de lägsta personalkostnaderna i förhållande till intäkterna.

Endast Skottiska klubbarna har ett högre relationstal mellan tillgångar och skulder.